

Avesta Whiskysällskaps provning nr 35 2009-02-07

Sammanfattning

Årets första provning genomfördes 2009-02-07 med 95 deltagare varav 18 gäster. Av dessa var det 7 som gick med som medlemmar direkt i samband med provningen.

Dagens aktiviteter var först årsmötet och därefter en vertikalprovning av Longrow under ledning av föreningens ordförande, Hans Sundquist.

Efter att alla hade anlänt så gavs lite praktisk information innan årsmötet började.

Generell information

Under årsmötet informerades styrelsen om

- AWS buteljering, information om försening av leveranser
- AWS Provning 36, är som bekant fullsatt. Information om sista inbetalningen kommer inom kort
- AWS Provning 37, är ännu inte spikad gällande temat. Mer information kommer senare.

Föredrag och Provning

Hans gav en kort introduktion speciellt riktad till dagens gäster, där han kort förklarade hur vi normalt provar, och skillnaden mellan 'helblind', 'halvblind' och 'öppen provning'. Denna provning var en öppen provning - där man vet vad som är i vilket glas. Att spara lite i varje glas så att man kunde gå tillbaka och jämföra var ett gott tips.

Då vi nu skulle prova en generellt rökig whisky förklarade han också att man mäter rökighet i ppm (som står för "part per million") fenolhalt. Den mäts inte den färdiga whiskyn utan i det torkade kornet.

Hans Sundquist - med micken i högsta hugg

Nästa steg i föredraget var bakgrunden och historien bakom Springbank och Longrow.
[Se också informationen om Springbank längre ner i sammanfattningen]

Longrow

Longrow var ett destilleri som, liksom många destillerier i området, inte överlevde 1800-talet, Det var i drift mellan 1824 – 1896. Den nedlagda fastigheten, som låg granne till Springbank, köptes upp av J. & A. Mitchell Company Ltd. Idag använder Springbank 2 av Longrows gamla lagerhus, det ena som förråd för fat och det andra som buteljeringshall. Stora delar av destilleriets övriga byggnader är rivna och ligger begravda under destilleriet Springbanks personalparkering.

Whiskyn med namnet Longrow tillverkades första gången 1973 och 1974. Därefter tillverkades den åter igen från och med 1987.

Det anses att Longrow är ett av de rökigaste whiskymärken som tillverkas. Man använder sig då av torvrökning under hela den 55 timmar låga torkprocessen. I ppm-mått mätt (55ppm) gör man lika rökig whisky som man gör på flertalet destillerier på Islay. Man kan anta att det var så här all Campbeltown smakade en gång i tiden.

Från att ha funnits i mindre utgåvor har man på de senaste åren gett ut 5-6 nya buteljeringar av Longrow varav 5 ingår i denna provning.

Efter denna inledning tyckte Hans att det var dags att prova det första glaset.

Prov 1 – Longrow 18 år

Denna whisky är lagrad till 100% på sherryfat.

Uppskattningsvis 2200 flaskor fanns tillgängliga våren 2008 och sålde snabbt slut.

Finns nu på whiskyauktioner för 1600-2500 SEK.

Hans förklarade sedan mer om produktionen på Springbank och de tre olika sorter som man tillverkar där. [Se informationen om Springbank längre ner i sammanfattningen för mer detaljer]

Prov 2 – Longrow 14 år

Denna whisky är, liksom 10-åringen, lagrad på både sherryfat och bourbonfat. Proportionen mellan dessa fat är dock okänd.

Denna utgåva är slutsåld på Systembolaget men finns att köpa på whiskybutiker i Skottland för £44.

Därefter gick vi också vidare till nästa Longrow, den mer vanliga 10-åringen.

Prov 3 – Longrow 10 år

Denna standardprodukt är relativt ny då man fram till 2006 endast släppte en "årgångsutgåva". Den var både årtals och åldersbestämd, exempelvis 1992 – 10 år, 1993 – 10 år osv. Den här nya 10 åringen är inte årtalsbestämd.

Whiskyn är lagrad till 60% på sherryfat och 40% på bourbonfat.

Man har även en 100 proof-variant (57%) men den är då lagrad till 100% på bourbonfat.

Frågesport – del 1

Efter att vi hade smakat av halva startfältet så visade Hans upp tre miniatyrflaskor som han tagit med sig. De ville han använda som priser i samband med lite frågesport- Den första frågan var om någon kände till vad världens rökigaste whisky heter. Efter att ha fått ett korrekt svar, 'Octomore', så delades den första flaskan ut, en miniatyr med 5-årig Octomore (80,5 ppm). Mer information om Octomore gavs senare.

Vi gav oss därefter i kast med prov nummer 4.

Prov 4 – Longrow Gaja Barolo

Denna whisky har lagrats 5,5 år på bourbonfat för att sedan ligga 1,5 år på Gaja Barolofat. (Gaja Barolo är ett rödvin från Piemonte i norra Italien)

Man buteljerade 12 120 flaskor buteljerade 2008 vid fatstyrkan 55,8%.

Denna whisky är, liksom alla övriga på denna provning är utan färgtillsatser och den är ej heller kylfiltrerad.

Den är nu slutsåld på Systembolaget men finns fortfarande att köpa i whiskybutiker i Skottland för £39.

Övrig rökig whisky

Därmed gick föredraget över till att för en stund handla om vilka andra destillerier som har rökig whisky i sortimentet. De flesta känner till Islay-whiskyn där alla utom Bunnahabhain och Bruichladdich har en rökig standardwhisky (Ardbeg, Bowmore, Caol Ila, Lagavulin, Laphroaig och Port Ellen). Lägg därtill Talisker, Brora, Highland Park och nämnda Longrow så har man täckt in de flesta, eller har man?

Bruichladdich har en rökig whisky under eget namn och under namnet Port Charlotte samt den superrökiga som går under namnet Octomore. Nyligen släppte man en de första buteljeringarna, en med en ppm-halt på 80,5 och en på 131 ppm. Det ryktas även om en whisky på 300 ppm som kommer framöver.

I samband med denna information så visade Arne Hellberg upp en flaska av denna omtalade Octomore, vilken skickades runt för att deltagarna skulle kunna få se och känna på den. Eftersom den var oöppnad så kom det många förslag på att den inte skulle förbli i det tillståndet under tiden den skickades runt. Den kunde dock tillslut återbördas utan "åverkan" till en lugnad Arne.

Under tiden flaskan gick runt berättade Hans också om hur han första gången smakade Octomore, på destilleriet Bruichladdich år 2004. Han sköljde ur provglaset med vatten ett flertal gången men det doftade fortfarande bara rök om det.

Frågesport – del 2

Nästa fråga gällde vilket Islay-destilleri som normalt tillverkar orökt whisky men har en rökig variant. Även här kom svaret snabbt, Bunnahabhain. En miniatyrflaska med Bunnahabhain 1997, 10 år, från oberoende buteljeraren Signatory delades ut.

Bunnahabhain gör sedan 1997 en "heavily peated"- whisky som hittills endast buteljerats av oberoende buteljerare, förutom en festivalbuteljering 2003 som gick under namnet 'Bunnahabhain Moine'. Anledningen att man producerar rökig whisky är att man behöver den i koncernens blends, bland annat den rökiga 'Black Bottle'.

Frågesport – del 3

Sista frågan gällde vilket destilleri som, i likhet med Springbank/Longrow, kallar sin whisky något annat. Svaret som söktes (det finns fler) var Tobermory. De har en rökig whisky som säljs under namnet 'Ledaig'. Rätta svaret kom snabbt från en av våra gäster. Vinsten denna gång var en miniatyr av Ledaig 1990, 17 år från oberoende buteljeraren Gordon & MacPhail.

Efter denna rundtur i skotsk rökighet så var det åter dags att prova en Longrow.

Prov 5 – Longrow CV

Denna Longrow, med det något oförståeliga tillägget CV, är en blandning av olika Longrow varav merparten i åldrarna 6, 10 och 14 år vilka legat på sherry-, bourbon-, port- och rom-fat.

CV står antingen för "Curriculum Vitae" alternativt för "Chairmens Vat" ("ordförandens" blandning) beroende vem man frågar.

Enligt www.whiskyinfo.se upptäckte man i arbetet med Gaja Barolo tappningarna att de yngre Longrow var markant rökigare och torvigare än 10-åringen. Med denna rökiga whisky som bas skapade man sedan denna "CV" av Longrow.

Denna utgåva är slutsåld på Systembolaget, men finns att köpa i whiskybutiker i Skottland för £29.

Det finns flera destillerier som har en eller flera rökiga varianter i sortimentet som komplement till sin standardwhisky som normalt är orökt eller ytterst måttligt rökt. Hans ansåg sig säkert ha missat något destilleri, men listan nedan visar att det är ganska många destillerier som till och från producerar rökig whisky.

- Arran
- Benriach
- Benromach
- Edradour
- Glen Scotia
- Jura
- Knockdhu
- Loch Lomond (Croftengea, Inchfad)
- Tomatin
- Tomintoul

Som sista prov för dagen hade man tagit med en annan rökig whisky som referens. Det var en Laphroaig Quarter Cask som fick vara med och representera Islay-whisky.

Prov 6 – Laphroaig Quarter Cask

	Laphroaig Quarter Cask är en whisky som till att börja med lagrats i normalt stora fat och sedan avslutat sin lagring på så kallade kvarts-fat (quarter casks). Fattypen användes ofta under 1800-talet då man transporterade fat på packhästar. Då kunde de inte vara för stora och tunga utan motsvarade i stort en fjärdedel av ett mer "normalt" lagringsfat.

Omröstning:

Vid omröstningen fick vi följande resultat.

I den första omröstningen fick inte Laphroaig Quarter Cask vara med.

<i>Prov</i>	<i>Whisky</i>	<i>Antal röster</i>
Prov 1	Longrow 18 år	14
Prov 2	Longrow 14 år	7
Prov 3	Longrow 10 år	6
Prov 4	Longrow Gaja Barolo	39
Prov 5	Longrow CV	16

Vinnare denna kväll var helt klart prov 4, Longrow Gaja Barolo.

Sedan frågade vi hur många som hade satt Laphroaig Quarter Cask som favorit om den hade fått vara med.

Prov 6	Laphroaig Quarter Cask	20

Det visar att en ca en fjärdedel av dem som deltog i omröstningen hade gjort så.

Lotteri och avslutning

Som vanligt avslutades provningen med ett lotteri. Nytt för denna gång var att man bland kunde vinna 'Loch Fyne Whisky Fudge' som en typ av tröstpris om man hade samma lottnummer som vinnarna av de första priserna, men i annan serie.

En bunt blå påsar med Loch Fyne Whisky Fudge

Efter provningen var det många deltagare som stannade kvar och åt. På menyn fanns helstekt kalvnoisette med portvinsås och potatisgratäng.

Källor och hänvisningar:

- Föreläsningen
- Malt Whisky Yearbook 2009
- "Skotsk Whisky – allt om maltwhisky", Per Ellsberger, 2007
- www.whiskyinfo.se
- www.royalmilewhiskies.com
- www.springbankwhisky.com
- www.laphroaig.com

Springbank Distillery

Destillerifakta: Springbank (Campbeltown)

Ägare: Springbank Distillers (J & A. Mitchell)
Startår: 1828
Produktionskapacitet: 750 000 liter per år
Ingår/ingick i Blended: Campbeltown Loch, Mitchells

Kort historik:

Som ofta med skotska destillerier antar man att det funnits ett illegalt destilleri på platsen innan det officiellt startades. Detta var troligtvis kallat Longrow Street Distillery och ägdes och drevs av en Archibald Mitchell.

1828 startades destilleriet på samma tomt som det ovan nämnda, och drevs då av William Reid & Company. Släkten Reid var ingifta i släkten Mitchell och när man fick finansiella svårigheter så sålde man det år 1837 vidare till John och William Mitchell. William lämnade bolaget och John tog in sonen Alexander i verksamheten. 1897 bildas bolaget J. & A. Mitchell Company Ltd. Springbank är det äldsta familjeägda destilleriet i Skottland.

Tiden 1926 till 1933 var destilleriet stängt: Campbeltown drabbades hårt av förbudstiden i USA.

År 1969 köper J. & A. Mitchell Company Ltd den oberoende buteljeringsfirman Cadenhead.

Den mer rökiga whiskyn 'Longrow' började produceras 1973 och släpptes som försök som en 10 åring 1985. Från 1990 så ingår Longrow i standarsortimentet.

1979 stänger destilleriet för att 1987 börja producera i begränsad mängd. 1989 öppnas destilleriet igen

1997 produceras den trippeldestillerade whiskyn 'Hazelburn' för första gången. Den buteljerades och såldes i en första utgåva år 2005.

2008 stängdes destilleriet tillfälligt för att åter börja producera under 2009.

Produktion

Destilleriet har två mäskpannor och en spritpanna. Trots att Springbank är ett av Skottlands minsta destillerier har man ett 40-tal anställda. Allt görs på traditionellt vis med golvmältning och torkning av kornet i kölnan. Dessutom har man en egen buteljeringsanläggning. Man producerar whisky under 3 olika namn:

- Springbank destilleras "två och en halv gång" och man använder lättrokt malt (12-15 ppm)
- Longrow destilleras 2 gånger och har en hårdrokt malt (ca 55 ppm).
- Hazelburn är gjord på orökt malt och är trippeldestillerad.

Utgåvor:

På senare år har man släppt flertalet specialbuteljeringar (ofta slutlagrat på vin-fat) varje år förutom sitt standarsortiment. Bland dessa kan nämnas Springbank 10 år, 15 år och 100 Proof, Longrow 10 år, 14 år, och 100 Proof, samt Hazelburn 8 år

Sammanställning över provad whisky:

Uppgifterna kommer från Systembolaget om inget annat anges.

Laphroaig Quarter Cask	449 SEK (70 cl)
Nr 10497, Ordinarie sortiment	Alkoholhalt 48 %
Färg	Kopparfärgad.
Doft	Kraffull, mycket rökig, maltig doft med tydlig fatkaraktär, inslag av kola, jod och tjärpastill
Smak	Kraffull, mycket rökig, smakrik whisky med tydlig fatkaraktär, inslag av lakrits, tjära och vanilj.

Longrow CV	489 SEK (70 cl)
Inköpt på Systembolaget september 2008, slutsåld	Alkoholhalt 46 %
Färg	
Doft	
Smak	

Longrow Gaja Barolo Finish, 2000, 7 år	695 SEK (70 cl)
Inköpt på Systembolaget maj 2008, slutsåld	Alkoholhalt 55,8 %
Färg	Ljus, bronsfärgad med röd nyans.
Doft	Stor, nyanserad, maltig doft med fatkaraktär och viss rökighet, inslag av ljunghonung, halm, vanilj och lakritsrot
Smak	Torr, smakrik, nyanserad, maltig whisky med fatkaraktär, inslag av rök, tjära, ljunghonung, halm och lakritsrot.

Longrow 10 år	795 SEK (70 cl)
Nr 70549, Beställningssortiment	Alkoholhalt 46 %
Färg	
Doft	
Smak	

Longrow 14 år	795 SEK (70 cl) Pris på Systembolaget 2007
Inköpt i Skottland hösten 2008	Alkoholhalt 46 %
Färg	
Doft	
Smak	

Longrow 18 år	1225 SEK (70 cl)
Inköpt på Systembolaget maj 2008, slutsåld	Alkoholhalt 46 %
Färg	
Doft	
Smak	